

Új szigetelő vakolat

Új termékkel bővíti szigetelő műanyagféléseinek választékát a Füzfői Nitrokémia. Kikísérletezték a műanyag vakolatot, amelyben a homokot a könnyű és jól szigetelő polisztirol helyettesíti. A Termo-Pucc elnevezésű műanyag vakolat színező anyagokat is tartalmaz, így a festésére nincs szükség. Főleg lakóházak külső burkolására javasolják.

Bővítik a prágai metró

Csehszlovákiában megközelítően 2,6 millió ember — a keresőkorú lakosság mintegy 40 százaléka — ingázik munkahelye és lakása között. A városok közül Prágának a legnagyobb a munkás utazó forgalma. A fővárosban a dolgozóknak több mint a fele naponta 30—44 percet tölt el utazással, ezért fontos feladat a közlekedés gyorsítása.

Ezt a célt szolgálja a prágai metró további bővítése. A tervek szerint 1985-re a jelenlegi 20 helyett már 27 kilométernyi távon közlekednek majd a metró kocsijai. A jelenlegi egyik vonalat most két állomáshosszal bővítik, és megkezdik a harmadik, hatállomásos metrószakasz építését.

Kockázat

Ha beüt egy ötlöt, azt tartjuk természetesnek. Úton-útfélen mondjuk, így kellett csinálni. Láthatja is az eredményt mindenki. Ha viszont nem üt be, ütnékvárnánk az ötlöt, nem vette észre, hogy bolondság lesz a vége. Miért nem hallgatott ránk, hiszen mi megmondtuk? Vagy meg akartuk mondani.

Lassan-lassan odafelődik a szatymaziak szövetkezete, hogy japyarászt az őszibarackból él meg. Nagy kínlásokkal, szorító drámák árán jutott el eddig. Réges-régen ismereték már ennek a falunak a barackját határainkon túl is, amikor fejükbe vették a tészbeliek, hogy ők is telepítenek nagy táblákat. Mi ből lesz a nagy tábla? Ki kell huzigálni a kicsikről a világszép barackot termő fákat, megforgatni a talajt olyan mélyen, amennyire csak lehet, asztal-laposra elsímitani a buckás földet, megjavítani úgy, hogy a tábla eleje és vége egyformán jól teremjen, beleültetni a csemetékét, várni néhány évet. Amikor szedni lehet, akkor elmondani, hogy így kellett ezt csinálni, vagy azt, hogy megmondtam én előre, nem lesz ebből semmi. Elmondani könnyű, csinálni és végig élni nehéz volt. A kis parcellák egy-egy élet igyekezete árán adták a jóízű gyümölcsöt, amikor előálltak a fanyűvő traktorok, átok járt a nyomukban.

A nagy kockázat ez volt, de vannak évről évre szóló kisebbek is. Az idej tava-szon rossz idő járt a barackra, sejtetni lehetett, nem lesz belőle jó termés. Búvólni nem lehet a fákat, hacsak valaki okosat ki nem talál. Előállt a főkertész, azt mondta az egyik nagy tábla sarkán, metszeni most tilos. Majd akkor lehet, amikor ő mondja, és úgy, ahogyan ő szeretné. Könnyű ezt mondani akárhol, de nehéz Szatymazon. Minden termelő szinte professzora az őszibaracknak, és talán két ember sincsen, aki egyformán metsz. Igaz, a végén barack terem minden fán, de a mostani lépést mindenki megfontolatlannak ítélte. Aki pedig tudván tudja, hogy ebből jó nem sült ki, természetesen nem hallgathat. Kockára tenni a termést, és tönkretenni a fákat? Érzékeny jószág a fa, szeretni kell, ajnározni, aki nem ezt cselekszi, bünt követ el a szövetkezet ellen. Százak jövedelmével játszik.

Mentek az emberek az elnökhöz, semmi változás: várjanak, ahogy a főkertész mondja. Mentek a vezetőséghez, megvitatták, magasabb fórumhoz is elmentek: tönkretenni ne engedjék! Nem jött könnyen mindig a felelet, de a vége az lett, várjunk, emberek. Könnyű most az elnökkel beszélni, mert sok szép barack termett, vásári aranyérmét is nyertek Pesten. Akkor? Egy percig nem hitte, hogy az ellene szólók rosszat akarnak, de választania kellett. Arra való a főkertész, hogy legjobban

tudja, hogyan kell gyümölcsöt termelni. Ebből viszont az következne, tessék, keresszem, csinálj, de ha nem válik be, te vállalod a felelősséget.

— Így lett volna?
— Nem.
— Tehát a közös rovasára bárki kockázthat?
— Bárki? Eppen arról van szó, hogy nem akárki. Akármelyik metszési módot választottuk volna, ugyanannyian ellenézték volna.

— Aki tehát közelebb van a tűzhöz, annak van igazsága.
— Nem igaz. Aki jobban tudja védeni a maga igazát. A főkertész is érezte, hogy itt nem csupán a termés forog kockán, hanem az ő szakmai hitele is. Jól megfontolta, felelősséggel döntött, hallgatnunk kellett rá.
— Ezek szerint a bízalom barackot terem.
— Megint nem jól mondd. Ha mindenkiben bízunk, annál nagyobb bízalom nincs is a világon, de barack nem lett volna belőle. Illetve nem ennyit, és nem ilyen. Abba kell bízunk, aki a legjobb megoldást ajánlja. Ez a kockázat.
— Ha mégse sikerül, volt főkertész, nincs főkertész?
— Könnyű most beszél-nünk róla, mert sikerült. Azt hiszem, szemrehányást se tettünk volna neki. Értsd meg, olyan idő volt, hogy kockázatnunk kellett. Az értelmes kockázat nem hazárdjáték, nem arról van szó, hogy vagy bejön vagy nem jön be, hanem gondos mérlegelés. Szerintem nem az a kérdés, hallgassunk a főkertészre vagy ne hallgassunk, olyan embert kell választanunk erre a posztra, akire hallgatni muszáj.

— Így viszont teljesen fölösleges volt vitatkozni tavasszal?

— Ez se igaz. Ha itt szinte mindenki szakembere a kényes őszibaracknak, a sok jó és rossz tapasztalat egybevetése csak haszonnal járhat. Ha elhallgattatnánk mindenkit, aki jót akar, és azt indokolni is tudja, többet veszítenék, mint egy jó termés. Lehet, hogy ilyen erős vita nélkül a helyes megoldás nem is született volna meg.

— Ezután tehát mindig így kell metszeni?
— Gazdagodtunk egy módszerrel, de lehet, hogy sokáig nem lesz rá szükség. Akkor kell elővonnunk, ha megint olyan idő lesz, mint tavasszal volt.

Amikor virágozott a fa, mindenki látta, hiába tervezték annyi jövedelmet, nem jön be. Amikor metszettek, sokan mondták, ráfizetünk erre: olyan apró lesz a barck, literrel mérhetjük. Kevésen vannak, akik most szóba hozzák, tehát sikerült. Körülbelül félmillió forint hiányzik még a tervezett bevételből, anynyi gyümölcs pedig van még a fákon, hogy az is bejöjjön.

— Kockázatni tehát szabad.

— Ezt se mondjuk ki, mert így se igaz. Szedésnél semmit nem kockázthatunk, egy napot se, se elő-re, se hátra, és a piacból is csak azt választhatjuk, amelyik a legjobban fizet. Az elképzelhető legjobb megoldás mellé kell odaállnunk. Akkor is, ha új.

Horváth Dezső

Beke György:

A családfa titokzatos ága

3.
Ez a szálf pedig nem is volt erős, ellenálló; a jó évszázados titkolózás mindjobban elvékonyította, meggyengítette... Hány lélekben szakított a el végképp... Misi pedig most — mint aki egyszerre visszanyerte hallását és hangját — szemlátomást ösztönén kíváncsi lett, vajon mi lehetett az a „katonai ügy”, s vajon igaz-e a maga sejtése vagy a másoktól hallott gyanú, hogy eredetileg nem is Szegedi volt a neve, ezt a csán-gók ragasztották rá, mivel úgy mondta, hogy ő pedig szegedi, egyebet ne kérdezzenek tőle. Misi sógorom nem először hallhatja tőlem a bu-karesti 48-as magyar emigráció történetét, de most csakugyan odafigyel, némán ellenőriz és kételkedik.

Széles úton vágok neki a történelemnek. Mesz-sziről indulok el, a szabadságharcról. Bem had-járatait vázolom, az erdélyi harcokat, aztán a kölcsönös békekeresés kísérleteit említem, éppen ezek vezetnek el Szegedre, ahol a két forradalom, a magyar és a román, a Kossuth-kormány és a Balcescu-emigráció végül — ha drámaian későn is — kezét szorított. Misi sógorom és feleségem dédapja, ama titokzatos idős Szegedi György akkoriban a Tisza-parti város környékén lehetett. Kossuth seregének, vagy Bem csapatának valamelyik egységében, egyenruhában,

Mindennapi (folyékony) kenyérünk...

Tankautó fékez a körüli lámpánál. A zebrán átbalagó szederjes orru férfi odabök: itt a kenyereskocsi, mondja és kacsint, amire gondolom, érrefelé vissza illik kacsintani, hunyorítok hát egyet, a maradék szem-résemén át pedig elolvasom a kenyeresautó feliratát: KÖBÁNYAI SÖR, Világos. A sör is, meg az atyafi megállapítása is, mivelhogy tájékozatlan ember, aki nem tudja: a sör folyékony kenyér...

Dr. Dóczy Istvántól tudom egy órával később, hogy naponta érkezik a szegedi sörlerakathoz a „kenyereskocsi”. A Kőbányai Sörgyár szegedi kirendeltségének szűkös udvarán autós ügyességi verseny feladataihoz illő manőverekkel kerülgetik egymást a teherkocsi. Hozzák-viszik a „mindennapi”.

— Honnan, mit?
— Kőbányáról. Kecskemétri, Kisújszállásról, Pécsről, Szekszárdról. Az előbbi helyekről kőbányai sört, a két utóbbról Pepsi előlát, üdítőket szállítanak ide.

— Kőbányai sör Kisújszállásról.
— Ott többet tudnak tölteni...
— Hoj isszák a kisújszállási-szegedi-kőbányait?
— Szegeden és a szegedi járásban.

— Mikor dolgozik jól a sörripar?
— Ha van elég innivaló.
— Mikor van?
— Ha rossz az idő.

Most kellene következni a jó munkát bizonyító forgalmazási adatoknak, hogy például ennyi millió palack és ennyi százezer hordó... de azt várhatja a kedves olvasó! Ekretentésnek gyenge, alkoholpropagandának túl jó, úgyhogy maradjunk annál: a Kőbányai Sörgyár szegedi lerakata 1979-ben 17 ezer 500 hektoliter (alkoholmentes) üdítő italt forgalmazott, ez pedig több mint az előző, a sokévi átlagról nem is beszélve...

— Térjünk vissza a sör-re. Nyomatató lónak...
— Ne folytassa! Itt nem szabad inni. Csakúgy, mint más munkahelyen.
— És aki nagyon szereti?
— Hazaviheti. A dolgo-

zóknak naponta 2 liter sör jár.

— Megéri?
— Számolja ki. Egyébként nem mindenki kapja meg. Egy dolgozónk lopta a sört, elkaptuk, öthavi járandóságát vontuk meg.
— Szereti a sört?
— Igen.
— Mit iszik legszívesebben.
— Gyöngy üdítőt.

— „Főnök!” Jön velünk? Repednek a varrások az ingemen, peregnék a gombok, mint a száraz homok, úgy kihúzó magam. Főnök még úgysem voltam. Balassa Zoli, a kocsi-kísérő szűrt ki magának, s persze, hogy vezetői indít, s irány a bolt, a kocsi, az ABC-áruház. „Terítünk”.

Útközben megtudom, hogy Zoli rendes srác. Ő már nem iszik. Huszonhárom éves, „kipurcant” a gyomra. Nem, nem a konyaktól, hanem a ládától, mert azokat bizony gyomorra veszi le az ember.

— Aha Nehéz.
— Vigye csak, főnök!
Már megint ez az előléptetés! Egy „főnök” nem maradhat le, hát cipelem. És számolok Zolival együtt. Egy nap három forduló, az háromszor hatvan mázsa. Felpakolni. Le ugyanannyi, az annyi mint 3x60+3x60=360 mázsa üveges sör, sörös-üveg ládástól, vagyis a göngyöleg plusz 180 mázsa. Ajjaj, itt se leszek „főnök”, még ha Zoli ki is nevet.

— No, bírod még?
Úgy látszik, sörösrekeszenként hámolt le rólam a főnöki tartás, mert az első megálló után tegezőre vált. En is.
— Mennyit tudsz ezzel keresni?
— Most elmegy. Hétezer-háromszáz volt legutóbb. Ennyit még sose kaptam, de hát hajtottam.
Zoli szervez. A kocsi alagsori helyiségén átvon-

szolni a teli ládákat — nem leányálom, de ha egy-két — az ő szavai szerint — „kocsimabútor” besegít, mindjárt jobban halad. S az alkalmi (kissé igazságtalanul leszölt) segítő végül is olyan tempót diktál, hogy Zoli a profi, alig győzi a rakodást. De a siker a, övé, s most az ő ingén recsegnék a varrások. Szinte két ujjal dobálja az üres rekeszeket a megürült platóra. Innen elvisszük az üres rekeszt, amott leadjuk, s hozzuk a teltit. Mert ugyebár „A SÖRÖSÜVEG IS ÉRTEK, HOZZA VISSZA, PÉNZT KAP ÉRTE.”

Eme kőbányai kiáltvány-nak pedig súlyos következményei vannak. Nevezetesen:

1. Higgye el, kész téboly. Innen hét végén elviszik százával a sört, mert olyankor sehol nincs másutt, de hét közben meg leadják a palackot a boltokban.

2. Higgye el, kész téboly! A kocsi-mabútor, büfékben összevárosolják a sört, aztán mind ide hozzák vissza az üres üvegeket. Nézze meg, még a plafonon is zöld üveg van.

3. Amióta az üveg árát felemeltük egyről két forintra, nem bírunk a palackáradattal. Van, aki több éves készletet vadászik össze a padlásról, és beállít egy zsák sörösüveggel a boltba. Az üzletiek pedig szídnak minket, mert nem szállítjuk el. Külön palackgyűjtő járatokat indítunk, de így is kevés.

— Mennyibe kerül egy kétforintos sörösüveg? (He-he.)
— Kettő harmincra.
— (Hoppá!) Kinek?
— A sörriparnak. Mi ugyanis 2 forintért adjuk, de 2,3-ért vesszük vissza...
— Nem kell nekem sört inni!
— Miért?
— Mert én már ettől is szédülök...

Igriczi Zsigmond

Nyúlvágóhíd épül

A jelenlegi óránkénti 800-100 millió forintos beruházás költségei egy év alatt megterülnék. A rekonstrukcióval, amelyet legkésőbb a jövő év végén be akarnak fejezni, ez lesz az ország legnagyobb és legkorszerűbb alagsori helyiségén átvon-

nyúlvágóhídja.

portvázason vagy támadásban... ennek a kézfogásnak is a katonája lett. Szőreg ott van Szeged alatt — immár összenőtt vele — Koós Ferenc, a Kossuth-huszárr. Bem tábornok kőzatonája innen keltezte egyik utolsó „hadijelentését”. „Harmadnap felkerelkedtünk, és legnagyobb bámulatunkra átvonultunk Szegeden és a Tiszán Szőregre, s ott táborot ütöttünk, a Tisza partja közelében... Az ütközet augusztus 5-én délután 1 óra felé itt folyt késő estig. Ilyen iszonyú tűzben még nem voltam addig. Mindkét fél érezte, hogy ez fog dönteni sorsa felett... Az ütközetet Haynauval szemben elvesztettük, s az üldözésnek csakis a késő este vetett véget. Az egész vonalon ki voltunk jó, erős állásunkból verve... Hátrálásunk négy egész napig tartott, mialatt az ellenség szünet nélkül sarkunkban volt...”

Misi most hallgat, csendes, belső elégtétellel, felém sugárzó hálával, mintha váratlan aifandé-ko kapott volna. Így éreztem magam múltkoriban, mikor Egyed Ákos barátommal, a volt Mikós-diákkal a 48-as Háromszékről beszélgettem, kezemben az önvédelmi harcot feldolgozó könyvével. Emlegeti ebben Pünkösdi Gergelyt, aki nekem anyai dédapám volt: családi hagyományból emlékeztem arra, hogy szabadságharcos szerepért hosszú várfogságot viselt. Vajon mennyi ebben a megszüpítő családi elfogultság? Az aggodalom sokáig gátolt abban, hogy teljes lélekkel azonosulhassak Pünkösdi dédapám történetével. Édesanyámnak rosszul is eshetett közömbösségem; hányszor próbált szegény — egy régi fényképet mutatva Uzon község előljáróságáról, ezen a fejlen magasabb jeyzót a ma is álló község-háza építettségét keresve meg — illendő büszkeséget csepegtetni belém e derék férfiú iránt. Érezve, hogy az ilyen hagyomány megőrző és erőt adó lehet késő leszármazottaknak. Egyed Ákos a história hitelével mutatja be — nekem is, a kétkező sarjnak — Pünkösdi Gergelyt, a székely határőrség tisztjét, aki 1822. május 12-én

született a ma is álló — éppen mostanság műemléknek nyilvánított — uzoni köznemesi házban, halványuló nevén, a „Pünkösdi-kúriában”. Szüleinek tizenharmadik gyermeke volt, de mint hetedik érte meg a pubertáskort, mivel hat testvére sorra meghalt. Az iskolapadból, a korszak székely törvényei szerint, kaszárnyába vitte a sorsa; 1842 és 1848 között huszárhadnagy, ezrede állomáshelyein el, egyebek között Alsócsernátonban. Itt figyelt fel rá a közzélelmény, nem valami katonai bravúr miatt, ennél nagyobb bátorságot követelő tettéért. 1848. május 30-án Alsócsernátonban, több ezer ember előtt azt javasolta, hogy a háromszéki „nemesség a robotnak azonnali megszüntetését mondja ki.” Ennek nyomán Erdélyben legelőbb Háromszéken szűnt meg a robot; a kolozsvári országgyűlés csak június 6-án foglalta törvénybe a jobbágyviszonyok eltörlését. A huszárhadnagy életét ettől kezdve a szabadságharc forogtága vezérelte; a bányászi Verbász katonai táborába vonul, főhadnagyként több nagy csatában vesz részt, 1848 végén Bem tábornokkal tér vissza Erdélybe, 1849 márciusában Czetz János, a gidófalvi származású főtiszt hadsegéde, később, ekkor már őrnagy, a Bem főhadsegéde, a legendás lengyel oldalán áll Szegedváron — ismerhette Petőfit! — Nagyszében-él, egészen a teljes bukásig.

Vajon hány családban maradtak ködben, tűntek a semmibe ennél jelesebb hősök és hagyományok?

Sógorasszonyom rezzent fel:
— Idős Szegedi György is menekült Szeged alól, a vereség után?
— Menekülhetett ő is... mit tehetett volna egyebet?
— Ide jött, Bukarestbe?
— Talán éppen ide. De valószínűbb, hogy kerülővel jutott el Havasalföldre.
(A befejező rész következik.)